

Årsberetning 2011

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

Leger Uten Grenser er en nøytral og uavhengig medisinsk hjelpeorganisasjon som redder liv og lindrer nød. Vi hjelper dem som trenger det mest – uansett hvem, uansett hvor, uansett hvorfor.

Leger Uten Grenser gir nødhjelp til mennesker i krig, kriser og katastrofer, og andre som ikke har tilgang til grunnleggende helsetjenester. I tillegg varsler vi om overgrep og glemte kriser – fordi færre dør når flere vet.

Leger Uten Grenser i Norge ble dannet i 1996 og er en del av en internasjonal bevegelse, Médecins Sans Frontières – MSF. Fra desember 2011 består organisasjonen av 24 seksjoner med en internasjonal generalforsamling og styre. Den norske seksjonen har et nært samarbeid med de andre seksjonene. Leger Uten Grenser i Norge er representert i Leger Uten Grensers internasjonale organer.

Det overordnede målet med all vår virksomhet er å hjelpe mennesker i nød i tråd med grunnleggende humanitære prinsipper. Vi er en organisasjon med engasjerte og idealistiske medlemmer, med rotfeste i og støtte fra det norske samfunnet.

I Norge fokuserer Leger Uten Grenser på målrettet rekruttering av personell til våre feltprosjekter, innsamling av midler til gjennomføring av prosjekter. I tillegg driver Leger Uten Grenser Norge informasjonsarbeid for å skape oppmerksomhet om humanitære kriser, og jobber med talsmannsarbeid for å skape politisk endring på våre humanitære kjernesaker. Leger Uten Grenser Norge bidrar også med operasjonell støtte til flere av organisasjonens feltprosjekter.

Som medeier i Leger Uten Grensers operasjonelle senter i Brussel, samt deltager i organisasjonens internasjonale fora, er vi en aktiv bidragsyter i utviklingen av bevegelsens operasjonelle strategi og virksomhet.

I 1999 fikk Leger Uten Grenser Nobels Fredspris for "organisasjonens banebrytende humanitære innsats på flere kontinenter".

Leger Uten Grenser utgir årlig en omfattende aktivitetsrapport som oppsummerer våre feltprosjekter og tar opp aktuelle medisinske og humanitære temaer. Rapporten, MSF Activity Report, kan fås ved henvendelse til vårt kontor eller leses på vår hjemmeside: www.legerutengrenser.no

Redegjørelse for virksomheten

Rekruttering av feltpersonell

En av hovedmålsettingene til Leger Uten Grenser Norge er å være en solid bidragsyter av internasjonalt personell til Leger Uten Grenser sine prosjekter rundt om i verden

I 2011 reiste 49 personer fra Leger Uten Grenser Norge på 63 ulike oppdrag i Afghanistan, Bangladesh, Den Sentralafrikanske Republikk, Elfenbenskysten, Etiopia, Haiti, India, Irak, Jemen, Kongo, Libya, Myanmar, Nigeria, Pakistan, Russland, Sør Sudan, Sierra Leone, Somalia og Tyrkia.

Leger Uten Grenser Norge rekrutterer og sender ut leger, sykepleiere, jordmødre, bioingeniører, farmasøyter, psykologer samt ikke-medisinsk personell som økonomer, administratorer, logistikere, ingeniører, arkitekter, håndverkere m fl. Organisasjonen rekrutterer nytt personell fortløpende. Vi legger stor vekt på profesjonalitet, personlig egnethet og motivasjon i vår rekruttering. Vårt personell jobber med å gi grunnleggende medisinsk behandling både innen primær- og sekundærhelsetjenesten i land og områder hvor helsetilbudet er svekket pga humanitære kriser.

Organisasjonen legger vekt på god individuell oppfølging før, under og etter utenlandsoppdrag. Hver enkelt feltarbeider gjennomgår forberedelseskurs, personlig briefing og informasjon før sitt oppdrag. Leger Uten Grenser krever grundig helsesjekk, vandelsattest, attester og diplomer fra den enkelte før utreise. En god oppfølging etter endt oppdrag med medisinsk sjekk, tilbud om psykologhjelp og tilkobling til vårt kollegiale støttenettverk er en del av vår rutine.

Informasjonsarbeid og varsling om overgrep

I desember 2010 avholdt Elfenbenskysten presidentvalg, og de første månedene av 2011 var preget av intense og omfattende kamphandlinger i det vestafrikanske landet. Hundretusener ble tvunget på flukt i eget land og til nabolandet Liberia. Leger Uten Grenser ga nødhjelp til flyktninger og fordrevne, og sendte i løpet av årets første måneder ut flere pressemeldinger for å rette oppmerksomhet mot den kritiske humanitære situasjonen i landet.

I februar 2011 brøt det ut borgerkrig i Libya. Leger Uten Grenser behandlet skadede og bisto med forsyninger. Hjelpeorganisasjonen varslet gjentatte ganger om store humanitære behov i deler av landet, samt om at humanitær hjelp ble forhindret fra å nå fram til rammede områder og at sårede ble nektet evakuering fra stridssoner.

Den 20 år lange krisen i Somalia toppet seg sommeren 2011. Tørke, matmangel og konflikt drev hundretusener av somaliere på flukt, blant annet til nabolandene Etiopia og Kenya. Leger Uten Grenser behandlet underernærte barn og ga annen medisinsk hjelp til flyktninger, fordrevne og fastboende i Somalia og andre deler av Afrikas Horn. Informasjonsavdelingen jobbet kontinuerlig med å skape oppmerksomhet rundt krisen.

I juli lanserte Leger Uten Grenser sin liste over ti glemte kriser som får for lite oppmerksomhet i norske medier. Arbeidet med å rette mediernes søkelys mot disse krisene utgjorde en betydelig del av informasjonsavdelingens arbeid i andre halvdel av 2011. Listen ble lansert med en godt besøkt pressekonferanse. En egen seksjon av Leger Uten Grensers nettside ble dedikert til de glemte krisene, og informasjonsfilmer ble produsert og distribuert via sosiale medier. Over 3000 niendeklasse-elever fra hele landet deltok i et omfattende skoleprosjekt om de glemte krisene, og Leger Uten Grenser arrangerte i desember en paneldebatt om temaet med deltakere fra mediene og akademien.

Gjennom hele året fortsatte Leger Uten Grenser sitt informasjonsarbeid om hiv/aids. Dette arbeidet fikk ny aktualitet da det ble kjent at Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria måtte innstille sin neste finansieringsrunde på grunn av pengemangel. På verdens aidsdag 1. desember slo Leger Uten Grenser alarm. Budskapet var at verden nå har muligheten til å sette en stopper for aidsepidemien en gang for alle, men bare dersom alle som trenger, får behandling.

Innsamling av midler

Leger Uten Grensers mottok i 2011 nesten 80% av sine inntekter fra private givere og drøye 17% via offentlig prosjektstøtte. Bred støtte fra befolkningen både økonomisk og moralsk er en forutsetning for å nå Leger Uten Grensers mål om å redde liv og lindre nød. For å sikre vår uavhengighet og raskt kunne hjelpe dem som trenger det aller mest har Leger Uten Grenser som prinsipp at private gaver til enhver tid skal utgjøre over 50 prosent av våre inntekter. I de senere år har Leger Uten Grenser internasjonalt hatt en andel private midler på over 85 prosent.

Støtte fra privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og stiftelser

Private bidrag er med på å sikre organisasjonen økonomisk uavhengighet. Det gir oss mulighet til å handle raskt og være til stede der behovene til enhver tid er størst, uavhengig av myndigheter og andre institusjonelle givers prioriteringer og budsjetter. Leger Uten Grenser har opplevd en økning i bidrag fra privatpersoner i løpet av 2011.

Støtte fra privatpersoner, også i form av testamentariske gaver og støtte fra bedrifter og stiftelser, er sentralt i vårt innsamlingsarbeid og utgjorde i 2011 172 millioner kroner.

Om Leger Uten Grensers givere

Leger Uten Grenser har mange givere som støtter oss enten fast eller en gang i mellom. Det er viktig for oss å kommunisere med våre givere om de behov og problemstillinger vi møter i vårt arbeid. Regelmessig støtte er blitt en stadig viktigere inntektskilde og det forventes at denne andelen vil fortsette å øke i tiden framover. Leger Uten Grenser benytter seg av flere ulike måter for å gi folk muligheten til å støtte vårt arbeid, blant annet egne ververe som er ansatt i Leger Uten Grenser og jobber på timebasis.

Gaver i form av tjenester

Leger Uten Grenser har i 2011 mottatt vesentlige gaver i form av tjenester og varer, som er innenfor områder organisasjonen har hatt god nytte av. For å nevne noe; lederutvikling, software, konsulenttjenester, juridisk bistand og produkter til feltarbeidere.

Arven etter Haaken A. Christensen

Leger Uten Grenser mottok i 2008 en betydelig arv etter Haaken A. Christensen. I løpet av 2011 er det totale arvebeløpet kommet opp i 230 millioner kroner. Gjennom 2011 er det fra disse midlene blitt allokert 20 millioner kroner til våre humanitære prosjekter i Niger, Afghanistan, Somalia og Irak samt til forskning på medisiner mot glemte sykdommer (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Offentlige prosjektmidler

Det er viktig for Leger Uten Grenser å opprettholde kontakten med statlige institusjoner, som Utenriksdepartementet og Norad, for finansiering av feltprosjekter. Slik kontakt gir oss også mulighet til å synliggjøre skjebnen og situasjonen til de menneskene vi møter i felt, og er en viktig arena for menings- og informasjonsutveksling med politiske og institusjonelle aktører. Vi ser også i økende grad at UD og politikere innkaller til møter om konkrete kriser samt i forbindelse med gjennomføring av tjenestereiser. Innspill og utfordringer fra Leger Uten Grenser blir tydelig verdsatt. Vi opplever ofte at Leger Uten Grenser er en av de få norske organisasjonene som har konkrete felterfaringer å meddele. Vi får stadig tilbakemelding om våre innspill er verdifulle og at de ser på Leger Uten Grenser som en viktig samarbeidspartner.

Offentlige prosjektbevilgninger har vært på om lag 40 millioner i 2011 med en nedgang i de siste 3 årene. Det har vært vanskelig å få gjennomslag for økning i bevilgningene. Vi arbeider fortsatt med å få godkjent en større rammeavtale over flere år også med UD, og å øke den eksisterende rammeavtalen med NORAD.

Utenriksdepartementet viste i 2011 interesse for Leger Uten Grensers engasjement i ulike deler av Sudan, spesielt i forbindelse med arbeidet i Sør-Sudan i tiden etter folkeavstemningen. I tillegg har det vært vist interesse for situasjonen i Zimbabwe og Myanmar, samt den prekære situasjonen i Somalia, Etiopia og Kenya i forbindelse med tørken og konfliktene i området. Norad er fortsatt engasjert i våre hiv/aids-prosjekter, også i kombinasjon med behandling av tuberkulose

I tillegg til å søke om prosjektstøtte, har Leger Uten Grenser hatt kontakt med norske myndigheter i forbindelse med våre forslag til tiltak for å bedre tilgangen til medisiner og medisinsk behandling i fattige

land. Vi har forsterket vårt påvirkningsarbeid for å bedre den humanitære situasjonen for mennesker i nød, da spesielt rettet mot politikere og andre beslutningstakere, der Norge har mulighet for å påvirke i internasjonale fora.

Personal og administrasjon

Leger Uten Grensers norske seksjon flyttet i januar 2011 fra Youngstorget til Hausmannsgate, grunnet behov for større lokaler. Organisasjonen har ingen fysisk produksjon, og forurenses således ikke det ytre miljø. Kontoret støtter og bidrar til forsknings- og utviklingsaktiviteter gjennom Leger Uten Grensers internasjonale kampanje for tilgang til livsviktige medisiner (Access) samt DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Feltarbeidere rekruttert i Norge har norske ansettelseskontrakter. Personellet avlønnes etter egen internasjonal lønnskala som reflekterer frivillighetstankegangen til Leger Uten Grenser.

I 2011 utgjorde Leger Uten Grensers administrasjon i Norge totalt 32,8 årsverk i kontorstillinger, 25,9 årsverk i verveaktivitet og annen prosjektvirksomhet samt 3,2 årsverk tilknyttet en internasjonal beredskapsgruppe. I tillegg har kontoret hatt en sivilarbeider ansatt fra januar til mai 2011. De ansatte ved kontoret avlønnes etter egne satser for Leger Uten Grenser. Styreleder er deltidslønnset, 20%. Styremedlemmer og frivillig personell honoreres ikke.

Ved siden av å yte operasjonell støtte til våre humanitære prosjekter fokuserer i hovedsak det norske kontorets ansatte på arbeidet med vår rekrutterings-, innsamlings-, og informasjonsvirksomhet. Derfor utgjør det norske kontorets virksomhet i stor grad administrative årsverk. Ellers foregår vår operasjonelle og formålsrettede virksomhet ute i felt samt ved våre operasjonelle sentre. Det er denne operasjonelle aktiviteten den norske organisasjonen rekrutterer til og finansierer.

Arbeidsmiljøet på kontoret anses som godt og sykefravær anses som normalt. Det forekommer ikke forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av kontorets ansatte ved årets slutt var 58% kvinner og 42% menn. Av styrets 9 medlemmer er 4 kvinner. Ledelsen anser situasjonen som tilfredsstillende, og det har ikke vært nødvendig å innføre spesielle tiltak for å sikre likestillingssituasjonen.

Kontoret har gjennom alle år mottatt god støtte fra frivillig ikke-lønnet personale. Denne støtten har økt i 2011, spesielt i forbindelse med praktikantstillinger.

Økonomisk oversikt

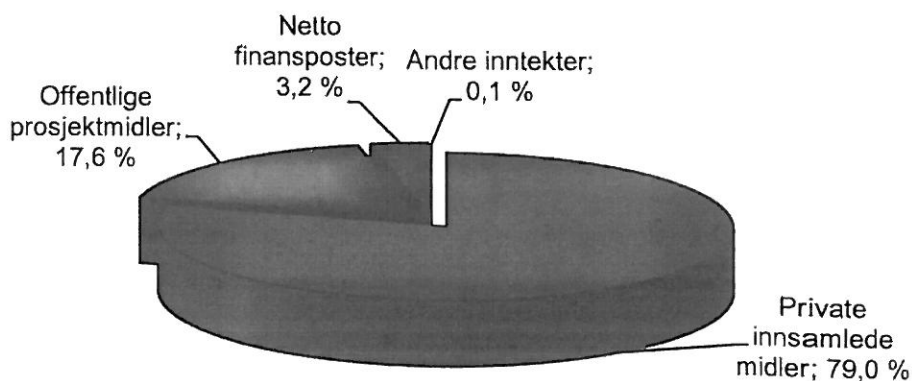
Leger Uten Grensers inntekt var i 2011 på 210,1 millioner kroner. Av dette er 171,7 millioner samlet inn fra private givere. Private innsamlede midler har økt med 16,5 millioner kroner fra 2010. Leger Uten Grenser fikk bevilget 38,3 millioner fra Utenriksdepartementet og NORAD til spesifikke prosjekter der offentlige midler er akseptert.

Finansposter dreier seg i det vesentligste om opptjente renter og avkastning i forbindelse med forvaltning av midler fra Haaken A. Christensens dødsbo samt andre private midler mottatt gjennom 2011. Finansplasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Totale anskaffede midler består av:
(mill kroner)

		2011	2010	Endring i %
Inntekter	Private innsamlede midler, inkl Haaken	171,7	155,1	10,7 %
	Offentlige prosjektmidler	38,3	53,7	-28,7 %
	Andre inntekter	0,2	0,1	286,2 %
	Sum anskaffede midler	210,1	208,9	0,6 %
	Netto finansposter	7,0	7,5	-6,3 %
	Sum totale inntekter	217,2	216,4	0,4 %

Anskaffede midler fordeler seg på 79,0 % private innsamlede midler og 17,6 % offentlige prosjektmidler. Andre inntekter og avkastning utgjør 3,3 %.

Anvendelse av midler:
(mill kroner)

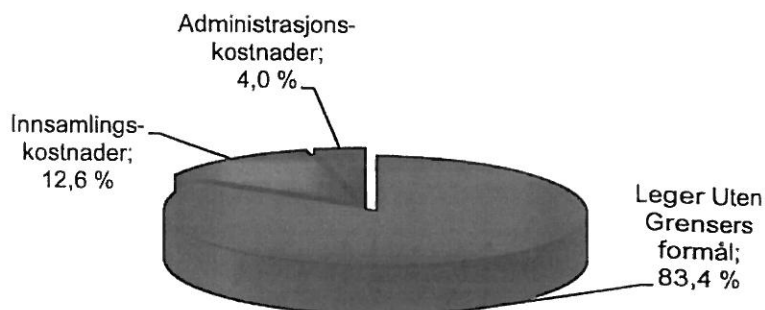
		2011	2010	Endring i %
Kostnader	Operasjonelle kostnader	186,2	173,1	7,6 %
	Informasjonsarbeid / Temoignage	7,2	5,9	21,5 %
	Andre humanitære aktiviteter	4,1	2,6	55,7 %
	Leger Uten Grensers formål	197,5	181,7	8,7 %
	Innsamlingskostnader	30,0	40,4	-25,9 %
	Administrasjonskostnader	9,5	9,8	-3,7 %
	Anvendelse av midler	236,9	231,9	2,2 %

Den totale anvendelsen av midler til operasjonell virksomhet har økt med 13,1 millioner i forhold til 2010. Dette skyldes økningen i inntekter fra private givere, samt reduserte innsamlingskostnader. Anvendelsen av offentlige midler har holdt seg forholdsvis stabil fra 2010 til 2011, til tross for reduserte inntekter. Dette skyldes at 7,5 av de 10 millionene vi mottok fra NORAD i forbindelse med Artistgallaen i desember 2010 ble anvendt i felt i 2011. De resterende 2,5 millioner vil bli anvendt i 2012. Anvendelsen av midler fra Haaken A. Christensens testamente har gått ned fra 39,3 millioner i 2010 til 20,1 millioner i 2011.

Informasjonsarbeid viser en økning i forhold til 2010. Dette skyldes i hovedsak kostnader i forbindelse med kampanjen om de ti glemte kriser i 2011. Økningen i andre humanitære aktiviteter gjelder økte bidrag fra

Haaken A. Christensens testamente til DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative). Innsamlingskostnadene har gått ned fra 2010 til 2011. Dette skyldes investeringene i forbindelse med Artistgallaen på TV2 i 2010. Administrasjonskostnadene ligger på samme nivå i 2011 som i 2010. Imidlertid har driftsstøtte til det internasjonale kontoret gått ned med om lag 2,7 millioner kroner, mens administrasjonskostnadene i Norge har økt med 2,4 millioner. Mye av denne økningen er relatert til flytteprosessen i januar 2011.

Diagrammet under viser Leger Uten Grensers anvendelse av midler i 2011.

Kommentarer til anvendelse av midler:

Operasjonelle kostnader:	Private og institusjonelle midler allokert til Leger Uten Grensers operasjonelle prosjekter internasjonalt samt Leger Uten Grenser i Norge sin andel av indirekte operasjonelle kostnader ved vårt operasjonelle senter i Brussel. Kostnader til rekruttering av felpersonell inngår.
Informasjonsarbeid/Témoignage:	Kostnader til opinionsbygging, pressearbeid og bevisstgjøring. Lønnskostnad for informasjonsmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Andre humanitære aktiviteter:	Bidrag til DNDi, Drugs for Neglected Diseases initiative – forskning på medisiner mot glemte sykdommer.
Innsamlingskostnader:	Kostnader forbundet med innsamling fra private og institusjonelle givere i Norge. Lønnskostnad for innsamlingssmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Administrasjonskostnader:	Kostnader til administrativ drift av det norske kontoret. Lønnskostnad for daglig leder og administrasjon ved kontoret i Norge inngår. Inkluderer også Leger Uten Grenser i Norge sin andel av driften av det internasjonale kontoret.

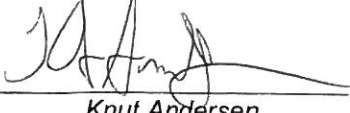
Leger Uten Grenser har for 2011 et negativt årsresultat på 19,8 millioner kroner. Underskuddet skyldes hovedsakelig allokering av midler fra arven etter Haaken A Christensen, mottatt i 2008, samt allokering av offentlige midler mottatt i forbindelse med Artistgallaen i 2010. Disse underskuddene er dog kun regnskapstekniske, og organisasjonens økonomi er svært solid og god. Det er ledelsens oppfatning at fremlagte resultat og balanseoppstilling gir et riktig bilde av organisasjonens virksomhet.

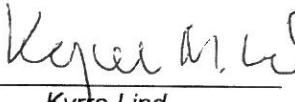
Formålskapital

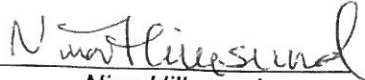
Leger Uten Grenser har en positiv formålskapital på 178,4 millioner kroner som skriver seg fra innsamlede midler. Før årets resultat utgjorde formålskapitalen 198,2 millioner. Pr 31.12.11 utgjør midler fra Haaken A. Christensens testamente 169,2 millioner kroner av formålskapitalen. Disse midlene vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter i felt over en periode på 6-7 år. I tillegg består formålskapitalen av 2,5 millioner kroner som er det gjenstående beløpet av gaven mottatt fra NORAD i forbindelse med Artistgallaen i 2010. Disse midlene vil bli allokert i 2012. Resten av formålskapitalen består av en ikke øremerket formålskapital på 6,7 millioner. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetningen om fortsatt drift, noe styret mener er forsvarlig.

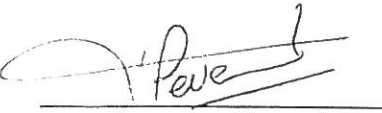
Det har ikke inntrådt hendelser etter 31. desember 2011 som påvirker Leger Uten Grensers resultat eller balanse.

Oslo, torsdag, 12. april 2012

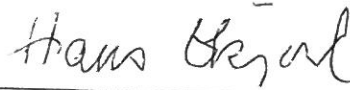

Knut Andersen
Styremedlem

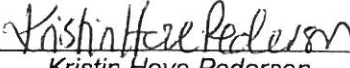

Kyrre Lind
Styreleder

Nina Hillesund
Nestleder/Styremedlem

Laurence Flevaud
Styremedlem

Karianne Flaatten
Styremedlem

Hans Fredrik Ekjord
Styremedlem/Treasurer¹

Kristin Hove Pedersen
Styremedlem

Håkon Bolkan
Styremedlem

Kurt Peleman
Styremedlem

Anne Cecilie Kaltenborn
Daglig leder

¹ Ansvarlig for styrets økonomikontroll og -oppfølging